

“V FOR VENDETTA”: SONSUZ BİR “BAŞKALDIRI” PRATIĞİ YA DA TOPLUMSAL İMGELEMİN KIŞKIRTICILIĞI

Mustafa GÜLTEKİN*

“V for Vendetta” adını taşımakta olup 2005 yılına ait olan ABD-Almanya ortak yapımı film, 2006’da tüm dünyada gösterime girdi. Wachowski biraderler olarak zikredilen grubun sinemaya uyarlayıp yapımını üstlendikleri film, Alan Moore’un yazdığı bir çizgi roman serisinden esinlenilerek sinemaya uyarlandı. Filmin başrollerini Hugo Weaving (filmin baş oyuncusu olan “V”) ve Hollywood sinemasının gözde aktrislerinden Natalie Portman (filmin baş kadın oyuncusu Evey Hammon) paylaşıyor. Film boyunca, V tarafından tekrarlanan *Hatırla, 5 Kasım hatırla!* sloganı, 1644 yılında Guy Fawkes’ın İngiliz parlamentosu binasını “toplumsal özgürlük” adına havaya uçurma girişimini ve bu girişimin başarısız kalınması sonucu idam edildiği gün olarak özgürlük mücadelesini sembolize eder. V, 1980’li yıllarda İngiltere’de devlet mekanizmasını militer-otokratik eğilimli bir siyasal/toplumsal grubun siyaset alanını ele geçirmesi sürecinde toplumsal gruplar içerisinde İngiliz devletiyle yıllardır mücadele eden siyasal aktivistlerin, faşizm ve militarizm karşıtı özgürlükçü grupların, özellikle ülke içerisinde iktidar mekanizmasına ve iktidarın ikame ettiği düzene yüksek düzeyde bir tehdit olarak algılanan göçmen kesim ve toplumsal cinsiyet normundan ‘sapma’ olarak görülen homoseksüeller ve lezbiyenlerin topyekün bir intikamı üzerine temellendirilen bireysel görünümlü ama kolektif bir harekete dönüşen bir başkaldırı mücadelesinin baş aktörüdür.

Larkhille askeri toplama kampında, siyasal eylemciler ve marjinal kesimlerden oluşan hükümlülerin kimyasal silahlarla topluca imha edilmesi sırasında –filmin tabii abartılı ve gerçeküstü bir yanına gönderme yapıyor- içlerinden biri olan ve verilen ilaçla insan üstü bir güce dönüşen V’nin Gay

* Arş. Gör., Pamukkale Üniversitesi Sosyoloji Bölümü.

Fawkes'in 400 yıl önce idam edilmesine referans verdiği direniş sloganı film boyunca şu dizelerle ifade edilir:

Hatırla, hatırla

5 Kasım gecesini hatırla

Patlamayı, ihaneti ve komployu

Bu ihaneti unutmak için hiçbir sebep göremiyorum

V'nin siyasal direnişini simgeleyen maskesiyle çıktığı siyasal moment, Larkhille'deki kimyasal imha eyleminden ve toplumsal alanın "kontrol toplumu"na doğru yol almasından sorumlu olan Adam Sutler'in politikalarını sertleştirdiği bir zaman kesitiyle çakışır.

Çaykovski'nin 1882'deki üvertürü eşliğinde Evey'i de (Natalie Portman) yanına alarak mücadele eden V, Londra Ağır Ceza Mahkemesi ve Westminster sarayını patlatır. Akabinde, canlı yayın yapan 'devlet yönelimli' bir televizyon kanalını ele geçirerek herkese bu bahsedilen patlamalardan kendisinin sorumlu olduğunu açıklar ve devlet mekanizmasını ele geçiren grupların, hastalığı, terörü ve savaşı bahane ederek –adeta Goerge Orwell'in özelde Sovyet deneyimini yerden yere vurduğu 1984 adlı baş yapıtını andırır- yarattıkları "korku toplumu" durumundan kurtulmaları için gelecek yıl 5 Kasım'da insanları İngiltere parlamento binasının önünde toplamaya davet eder.

Bu süreçten sonra devletin hiçbir şekilde ele geçiremediği V, Evey'nin de yardımlarıyla Larkhille'deki kitlesel imhadan sorumlu olanlardan intikamını alır. Evey'nin babası ve annesi de yönetim tarafından politik aktivist oldukları için ortadan kaldırılmaları, Evey'nin bu mücadelede yer almasındaki zemini oluşturur. V, film boyunca bütün toplum üyelerinin iktidar tarafından "yapay düşmanlar" yaratılarak tasallut altına almasının altını oyarak, insanların korkularından arındırılarak mücadele etmesi için anarşist ve devrimci bir tarzda örgütlenmeleri için uğraşır.

Film boyunca polis ve V arasında geçen bir kovalamanın yanı sıra kitleselleşen bir siyasal hareketlilik vardır. Bununla beraber filme yoğun bir realist anlatımla birleşen teatral -özellikle diyaloglarda Sheakesper, Goethe vb. alıntılarla yoğun bir edebi tona da sahip- bir hava da hakimdir.

Film eleştirmenlerince tüm zamanların en iyi filmlerinden biri olarak gösterilen "V for Vendetta," İngiltere özelinde yapılan zorbalıklara

V For Vendetta

verilebilecek siyasal mücadelenin örneklerinden birini vererek, sürekli olarak vurucu sloganlara yer verir. Bunlardan en önemlilerinden bazıları şunlardır:

“Bu maskenin altındaki et ve kemiklerden oluşan yüz, benim benliğime ait değil. Bu maskenin altında etten fazlası var. Bu maskenin altında bir fikir var, ve fikirler kurşun geçirmezler”.

Özellikle bu sloganda Gay Fawkes olayına göndermede bulunularak, düşüncenin taşınabilir, aktarılabilir, yeniden yaratılabilir bir güç olduğu ve bu gücün insanların toplumda daha iyi, daha özgür, daha eşit, daha ayrımsız olarak yaşayabilme idealini somuta dönüştürebilecek bir özelliğe sahip olduğu vurgulanır.

Filmde, V önderliğinde toplumu militer-otokratik bir yönetim tarzında yönetmeye karşı halkı kolektif olarak hareket etmeye davet eden şiddet içerimli bir direniş vurgulanır. Buna karşın, günümüz koşullarında görece demokratik bir toplum yapısına sahip ülkelerde, şiddet eğilimi göstermeyen “sivil itaatsizlik” olarak adlandırılan kolektif direniş tipinin toplumsal özgürlüklerin kısıtlanması ve toplumsal adaletin sağlanması için meşru bir toplumsal direniş biçimi olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Şiddet içerimli bir eylemin toplumsal alanı bütünüyle kaosa dönüştürebilecek bir eğilimi barındırması yüksek bir olasılık içermektedir. Sonuç olarak, siyasal iktidar mekanizmalarını etkileyebilecek ve bir gelenek halini alması gereken “sivil itaatsizlik” eylemlerinin yaygınlaştırılması daha nesnel bir yol olarak kendini göstermektedir.

KAYNAKLAR

[http://tr.wikipedia.org/wiki/V_for_Vendetta_\(film\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/V_for_Vendetta_(film))
<http://www.eksisozluk.com/show.asp?t=v%20for%20vendetta>
<http://www.geleceksosyalizm.net/v-vendetta-t2212.html?s=50a80c5501035ecac03d47f2eb0bbc60&>